

Državni izpitni center

P 1 8 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 29. maj 2018

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1, 6).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 7).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 13.3).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 11).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Janez Mužič ♦ Slovenskih novicah / časopisu Slovenske novice 		1 za obe rešitvi
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (68.) Neptunov krst ♦ pomorski krst ♦ krst novicev (na pomorski šoli) 	♦ ... bila tradicionalna prireditvev v Piranu	
Skupaj		2		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 3 ♦ 7 ♦ 2 ♦ 6 ♦ 4 		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	5	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Neptunov krst je organizirala pomorska šola. Udeležili so se ga dijaki, starši in učitelji, povorki pa se je pridružila tudi množica opazovalcev. Prireditev je potekala 6. septembra 2014 v Piranu. Pripravili so jo zaradi ohranjanja tradicije. ♦ Prireditev je 6. septembra 2014 organizirala Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran. Udeležili so se je bodoči dijaki, njihovi starši, profesorji, gostje in drugi obiskovalci / ravnatelj šole Borut Butinar / župan Peter Bossman / starosta pomorstva Edvard Roškar. Začela se je v Portorožu, najpomembnejše dogajanje pa je potekalo v Piranu. S tradicionalnim Neptunovim krstom so bili novi dijaki sprejeti med bodoče pomorce. 	♦ Neptunov krst je organiziral predavatelj šole in kapitan dolge plovbe Rok Sorta, udeležili so se ga dijaki prvega letnika pomorske šole v Piranu, njihovi starši in učitelji. Prireditev je potekala v soboto, 6. septembra 2014, v Portorožu in Piranu. Namen prireditve je bil krst novih dijakov.	1 za podatek o organizatorju 1 za podatek o udeležencih (dijaki in vsaj še nekdo izmed udeležencev) 1 za podatek o kraju in datumu (z letnico) 1 za podatek o vzroku (namesto vzroka je lahko izražen namen) 1 za jezikovno pravilnost smiselno povezanih povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	po smislu, npr.: ♦ zaprisega pred pomolom/na pomolu	♦ zaprisega (bodočih pomorcev / novih dijakov) ♦ prisega Neptunu	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	3	po smislu, npr., ena od: ♦ Prireditev se imenuje Neptunov krst, ker je Neptun vladar vseh morij in se pomorščaki štejejo za njegove podložnike. ♦ Neptun je bog morja. Pomorščaki si želijo njegove zaščite, zato mu novinci prisežejo zvestobo. ♦ Neptun je bog morja in njegov poglavar. Dijaki bodo opravljali delo na morju, zato ga morajo spoštovati, da jim bo deloval v prid. ♦ Prireditev je smiselno poimenovana, saj je Neptun bog morja, dijaki pa so bili sprejeti na pomorsko šolo. ♦ Neptun je bog morja in zavetnik pomorščakov.	♦ Prireditev se imenuje po Neptunu zato, ker je Neptun bog morja, prireditev pa je namenjena dijakom prvega letnika pomorske šole.	2 za popolno razlago (1 – kdo je Neptun, 1 – kako je povezan s poimenovanjem prireditve) 1 za jezikovno pravilnost večstavčne povedi oz. najmanj dveh enostavnih povedi Primer delne razlage: Prireditev se imenuje po Neptunu zato, ker je ta vladar vseh oceanov. Primer napačne razlage: Prireditev se imenuje po Neptunu, ker se dijaki med prireditvijo zaprisežejo bogu Neptunu, da bodo uspešno zaključili šolo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	po smislu, npr., ena od: ♦ dijaki nosijo Neptuna ♦ so novinci nosili boga morij	♦ je povorka krenila s piranskega pomola proti mestu	
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ so starejši dijaki novinca vrgli v morje ♦ zelenca mečejo v morje ♦ krstijo novinca	♦ dijake prvih letnikov pomorske šole mečejo v morje	Zaporedje rešitev (1. in 2. fotografije) je lahko obrnjeno.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ Dan v novicah		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	1	♦ publicistično		
8.2	1	♦ B		
	1	♦ E		
Skupaj	3			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ razodeva ♦ predvsem tisto, kar se zdi njemu posebej zanimivo		1 za obe rešitvi
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ (publicistično) poročilo		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	2	♦ žvižgaj ♦ glej ♦ stoj ♦ sedi ♦ vleci		5 glagolov = 2 4, 3 glagoli = 1
13.2	1	♦ velelni		
13.3	3	po smislu, npr., ena od: ♦ Glagole so uporabljali gusarji oziroma starejši dijaki, ker so novincem ukazovali, kaj morajo delati. ♦ Starejši dijaki so z velelniki ukazovali prvošolcem.	♦ Dijaki višjih letnikov, ki so vodili povorko, da bi zbudili spoštovanje.	1 za podatek o tem, kdo je uporabljal glagole v velelniku 1 za razlago vzroka 1 za jezikovno pravilnost povedi Primer delno pravilne rešitve: Te glagole so uporabljali dijaki višjih letnikov. / S temi glagoli se je ukazovalo novincem. Primer napačne rešitve: Glagole je uporabljal Neptun.
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pomorščaki ♦ pomorstvo ♦ pomorski ♦ morje 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo vse pravilne oblike besed, npr. pomorščak, pomorstva ...

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ 3.		
15.2	1	♦ ekspr./ekspresivno		
15.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ DA ♦ NE 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ novi dijaki pomorske šole	♦ novi dijaki	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ kopenski		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	♦ je (marsikateri mami) zastal dih	♦ zastal dih	
18.2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ se je (marsikatera mama) prestrašila ♦ je (marsikatera mama) trepetala ♦ je bila (marsikatera mama) v stiski ♦ je (marsikatero mamo) skrbelo ♦ se je (marsikatera mama) bala za svojega otroka 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je bilo neprijetno ♦ (jo) je bilo strah ♦ ustrašiti se ♦ zaskrbeti 	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	2	♦ <u>Zelenci so</u> brez oklevanja <u>izpolnjevali ukaze</u> .		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
19.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Zelenci so izpolnjevali ukaze, ne da bi oklevali. ♦ Zelenci so, ne da bi oklevali, izpolnjevali ukaze. ♦ Ne da bi oklevali, so zelenci izpolnjevali ukaze. ♦ Zelenci so izpolnjevali ukaze tako, da niso oklevali.		1 za poved z odvisnikom 1 za jezikovno pravilnost povedi Če je kandidat v odvisniku uporabil <i>brez, npr. Zelenci so izpolnjevali ukaze, brez da bi oklevali</i> , ne dobi točke za jezikovno pravilnost.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ A		
	1	♦ C		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ A ♦ B ♦ A		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Po priseg[] ki so novinci kleče ponavljali za Neptunom[] je vsak bodoči pomorščak spil kozarec morske vode[] nato pa so ga vrgli v morje.		1 za popolnoma pravilno rešitev

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ naslov besedila	<i>Predstavitve ni ustrezen naslov.</i>
Zgradba	1	♦ členitev na odstavke in obseg besedila	Če besedilo ni smiselno členjeno na odstavke ali če je v njem manj kot 90 besed, kandidat ne dobi točke.
Vsebina	1	♦ definicija: kaj je Neptunov krst	
	1	♦ podatki o zgodovini: – kdaj se je začela prireditve – kje – kdo jo je organiziral	3, 2 podatka = 1
	3	♦ opis sodobne prireditve – kdo organizira prireditve – kdaj poteka – (kje se začne in) kje poteka – kako poteka – kako se konča	5 podatkov = 3 4, 3 podatki = 2 2, 1 podatek = 1
	1	♦ pomen prireditve	Če je kandidat pripovedoval o prireditvi (v pretekliku), namesto da bi jo opisoval (v sedanjiku), za ta del ne dobi točk.
	2	♦ Jezikovna pravilnost – slovnična pravilnost – pravopisna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ Slogovna ustreznost – objektivno besedilo – skladnost s podatki iz izhodiščnega besedila – brez ponavljanja besed/besednih zvez	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebinski del dobil najmanj 3 točke.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. poročilo o 68. Neptunovem krstu, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer objektivne predstavitve

Neptunov krst

Neptunov krst je tradicionalna prireditev, ki jo organizira pomorska šola ob sprejemu novih dijakov. Začetki segajo v leto 1947, ko so tedanji dijaki Slovenske pomorske trgovske akademije v Žusterni prvič pripravili poseben obred za prvošolce.

Četrtošolci pripravijo krst vsako leto septembra. Začne se pred pomorsko šolo, nato povorka krene po piranskih ulicah. V mestu je pripravljen glasbeni program, nastopijo tudi nekateri govorniki. Nato na piranskem pomolu novi dijaki za Neptunom slovesno ponavljajo prisego. Na koncu jih starejši dijaki vržejo v morje in s tem dejanjem se konča sprejem prvošolcev na pomorsko šolo.

Pomorski krst je najstarejša slovenska šolska prireditev ob sprejemu novincev, hkrati pa tudi najstarejša piranska turistična prireditev.

2. primer objektivne predstavitve

Neptunov krst ali sprejem novincev na pomorsko šolo

Neptunov krst je tradicionalna prireditev piranske pomorske šole, pri kateri stari dijaki nove na šaljiv način sprejmejo medse. To je šolski krst z najdaljšo tradicijo in tudi najstarejša piranska turistična prireditev.

Začetki tega običaja segajo v leto 1947, ko so dijaki prve generacije takratne Slovenske pomorske trgovske akademije v Žusterni spontano organizirali krst novincev.

Današnje prireditev v začetku septembra organizira Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran. Prireditev poteka tako, da se vsi navzoči zberejo pred šolo v Portorožu, nato pa se z ladjo odpeljejo v Piran. Tam novi dijaki, ki predstavljajo sužnje, z Neptunom na ramenih obhodijo Tartinijev trg in piranske ulice, na pomolu zaprisežejo Neptunu, nato pa jih starejši dijaki pomečejo v morje. Dogajanje popestrijo z govori pomembnih gostov in z glasbenim programom.

Prireditev, ki se je poleg dijakov, učiteljev in staršev udeležijo tudi mnogi Pirančani, ne predstavlja praznika samo za šolo in njene dijake, pač pa za vse Pirančane.

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Ivan Cankar, Gospodična (odlomek), Samo reci, da bo drugače

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je iz drame o Tini in njenem možu. To je pripovedno besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski. Pripovedovalec pripoveduje o svojem srečanju s Tini, Tini pa o življenju z možem. Oba izražata svoje občutke, kar je lirska prvina; dramska se kaže v dramskem govoru.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove. Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalec in Tini se pogovarjata o revščini Tinine družine. On se ne strinja z njo, ko mu pravi, da bo nekoč vse drugače. Reče, da se to ne bo zgodilo, in odide. Tini govori pripovedovalcu o sebi in možu. Pripovedovalec jo posluša in ji ne more ustreči, ko želi, naj reče, da bo nekoč drugače. Zato je razočarana.
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Pripovedovalec opazuje Tini in njenega otroka. Tini pripovedovalcu govori o svojih težavah: z možem nimata dela, želita si v Nemčijo, vendar ne vesta, ne kdaj ne kako. Skrbi jo, ker moža še ni domov. Čaka ga s pripravljenim žganjem, saj se le tako razvedrita. V pripovedovalcu išče uteho in ga prosi, naj ji reče, da bo vse bolje. Pripovedovalec odhajajoč sreča umazanega in opotekajočega se Tininega moža.

Razlaga Tininega soočanja z revščino (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Z revščino se mora sprijazniti, ker ve, da ji pripovedovalec ne bo pomagal, sama pa zaradi otroka in moža nima več moči in upanja.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Tini bi rada delala, služila, da bi lahko skrbela za otroka in partnerja, toda njeno šibko zdravje ji to preprečuje. Rada bi delala, ampak so ji rekli, da še ni zdrava. Pripravljena je iti na Nemško, verjame, da bo to že jutri ali ta teden, predvsem pa je prepričana, da bo nekoč vse čisto drugače.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Tini trpi in jo je strah, hkrati pa upa. To, kar preberemo že na začetku odlomka, se potrjuje, ko govori pripovedovalcu. Njega in sebe prepričuje, da je zdrava, ker bi rada delala. Z možem bi odšla v Nemčijo, verjame, da bosta dobila to možnost. Z njim sanjari o lepši prihodnosti, kadar ga razvedri pijača. Z revščino se sooča pogumno, pogum pa črpa iz svoje ljubezni.

Razlaga partnerjevega soočanja z revščino (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Tinin partner se ne more izogniti precej vidnim dejstvom in je pesimističen. Ko ga Tini prosi za tolažbo, ne more iz svoje kože in jo skuša postaviti na realna tla.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Tinin partner išče delo, vendar ga ne najde, zato začne popivati. Vdaja se pijači. Zunaj ostaja tudi ponoči, ko ga žena čaka. Vrača se bliaten, brez klobuka. Kadar popije požirek žganja, je drugačen, zasvetijo se mu oči in njegove besede so vesele.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Partner se z revščino sooča drugače, nima Tinine moči. Dejstvo, da ne dobi dela, ga popolnoma potre. Svoje razočaranje utaplja v alkoholu. Izhod iz revščine vidi samo takrat, ko je pijan.

Razlaga Tininega pričakovanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Tini pričakuje, da domov pošlje partnerja. Pomenila se bosta in vse se bo spremenilo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pričakuje več razumevanja, ker mu je zaupala svoje probleme in upe. Želi, da bi ji govoril o tem, česar ne misli. Pričakuje, naj reče, da bo drugače, četudi morda ne bo, in ga gleda z velikimi, prosečimi očmi.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Tini pričakuje besede, ki jih pripovedovalec ne more ali noče izreči. Želi samo, da bi z njimi pritrldil njenemu upanju v boljše čase, čeprav takih časov morda sploh ne bo. Dopusča možnost, da se njene želje ne bodo uresničile, težko pa sprejme pripovedovalčevo zavrnitev.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»In se je nenadoma nasmehnila.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo.	»Molčal sem, in ko sta se srečala najina pogleda, sva se obadva ozrla v stran.« / »Govorila je počasi in je gledala v tla.« / »Iztegnila je roko, kakor v velikem strahu, in je vzkliknila.« / »Tokrat sem čutil, da je slutila preko misli in preko vsega upanja ...«
2	Namesto citata je opisan primer. Citat je natančno v skladu z razlago.	»Zakaj si tako vprašal?«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Tini in njen partner se torej različno soočata z revščino – ona najde moč za boj z njo v ljubezni, on išče rešitev v omami. Pripovedovalec Tini razočara, ker noče govoriti o tem, v kar ne verjame.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o ravnanju oziroma razmišljanju vseh treh oseb (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Tini in njen partner sta po moje vsak po svoje nesrečna in neresna. Pri pripovedovalcu pa cenim njegov pogum.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Tinin optimizem se mi zdi hkrati občudovanja vreden in poguben. Vztraja namreč ob možu, ki je neodgovoren do nje in otroka, zato propada. Mislim, da ji pripovedovalec prav zato noče govoriti o lepši prihodnosti.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Tini se mi zdi predobra. Njena brezpogojna ljubezen partnerju ni v pomoč, ampak v škodo, saj ga podpira pri njegovem nesprijemljivem ravnanju – pijačo mu celo sama pripravi. Namesto da bi bil ta njen neimenovani življenjski spremljivalec z njo in otrokom, beži od njuju in od svoje odgovornosti v alkoholizem. Tako ravnajo samo slabiči. O pripovedovalcu nimam tako jasnega mnenja. Zdi se mi prav, da Tini noče govoriti o nečem, v kar ne verjame, hkrati pa mislim, da je krut in da jo je s svojim odzivom prizadel.

Presoja pomoči (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Družine v denarni stiski potrebujejo tudi moralno podporo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Z besedami lahko drug drugemu pomagamo, a ne vedno. Včasih smo tako nesrečni, da nočemo nikogar poslušati. Raje imamo tišino, raje se prepuščamo svojim občutkom.
2	Presoja je jasna, razložena.	Mislim, da so besede enako pomembne kot dejanja in da lahko z njimi pomagamo drug drugemu. Ko smo na tleh, nas lahko nekdo z besedami dvigne, nas potolaži ali spodbudi. Žal pa imajo tudi nasprotno moč: z njimi lahko drug drugega prizadenemo in potisnemo na dno. O učinku svojih besed bi morali razmišljati, preden jih izrečemo, saj včasih škode, ki jo naredijo, ni mogoče popraviti. Hvaležni pa bi morali biti vsem, ki so nam z njimi pomagali.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	
0	Primer je samo imenovan/nakazan.	Nekateri ljudje veliko govorijo, a malo povejo.
1	Primer je opisan.	Poznam podoben primer, kot je prikazan v odlomku. Za razliko od Tini je žena možu postavila pogoji. Po temeljitem pogovoru se je mož spremenil in ne pije več.
2		V zadnjem razredu osnovne šole mi je večina učiteljev odsvetovala vpis v štiriletni srednješolski program. Rekli so mi, da zanj nimam ne sposobnosti ne delovnih navad. Samo moja razredničarka, profesorica matematike, je pogosto izjavila, da sem v tem programu lahko uspešen, če se bom bolj trudil. Večkrat si je vzela čas za pogovor z menoj, vedno me je spodbujala, čeprav je bila kritična do moje lenobe. Prepričala me je, da sem dovolj sposoben. Po pogovorih z njo sem postal samozavestnejši, začel pa sem se tudi več učiti. Tako zdaj končujem štiriletno srednjo šolo tudi po njeni zaslugi.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Emi Vega, Kaj boš, Kaj boš, ko boš velika? (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidaturi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve. Opredelevanje je napačno.	V odlomku je mnogo lirskih prvin.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pripovedovalec/pripovedovalka govori o zaporedju dogodkov. Književne osebe se ne izpovedujejo, dialogov med njimi ni.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Mati je hčeri v Milanu kupila drago obleko za njen nastop v operi. Ljudje so Greta požirali z očmi, njenega petja pa niso mogli poslušati, zato so odšli iz dvorane. Greta je potem doma razbila ogledala in razrezala obleko. Mati se je preselila na Kanarske otoke, oče pa je ostal pri hčeri. Ko je čistil za njo, ji je povedal misel o lepoti.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Greta je neuspešno nastopila v operi. Ljudje so zaradi njenega slabega petja zapustili dvorano, zato je bila zelo jezna. Doma je razbila vsa ogledala in razrezala obleko, v kateri je nastopila. Mati je hčer zapustila, oče je ostal z njo in odstranjeval črepinje.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o Gretinih pripravah na pevski nastop, o nastopu in o dogodkih po njem. Mama in Greta sta kupili drago obleko, da bi dekle naredilo čim boljši vtis, a njeno petje je bilo tako slabo, da so vsi zapustili dvorano. Greta so močno pretreseno odnesli v taksi. Doma je jezna razbila vsa ogledala. Obleko, ki jo je nosila na nastopu, je razrezala. Mati je za vedno odšla, oče je pospravil za hčerko. Pri tem ji je povedal, da lepota ni zunaj, ampak znotraj.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	materina in očetova vzgoja
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	sprejemanje poraza / zunanja in notranja lepota / merila za uspeh
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	videz in sposobnost / presoja človeka po videzu

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Mama je Greto prisilila v nastop, zato je bil ta neuspešen. Oče je hčerinemu petju od nekdanj nasprotoval.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Gretime sposobnosti ne ustrezajo njenemu videzu. Obleka je lepa in draga, njeno petje pa ni dobro.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Njen videz je prekosil najbolj nore ameriške sanje, a ljudje niso bili neumni. Ko je cviliila, sta obe polovici zbora zapustili oder, izpraznile so se galerije in lože, nekaj minut kasneje pa še balkoni in parter.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V odlomku, ki pripoveduje o Greti, je jasno vidna razlika med videzom in sposobnostjo. Gretin videz je brezhiben, hči in mati sta prepričani, da je to glavno merilo pri ocenjevanju javnega nastopa. Občinstvo misli drugače in pričakuje kakovostno izvedbo glasbenih točk. Tega Greta ni sposobna. Zato njenemu javnemu nastopu sledita razočaranje in jeza. Pokaže se tudi, kako hčerin poraz sprejmeta mati in oče.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Smetnjaki so se uprli, razbitin je bilo preveč.« »Vse to praznjenje se je odvil v obnemeli tišini in nič ni zmotilo solističnega cviljenja.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Ljudje so neumni – je izjavila – ljudje poslušajo z očmi.« / »Ljudje z očmi <i>poslušajo, požirajo in se slinijo</i> , torej je treba poskrbeti samo za nepozabno očesno pašo.« / »Ampak potem je bilo treba na oder. In izkazalo se je, da ljudje niso neumni.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Osnovni problem je torej v tem, da sta dekle in njena mati mislili, da je v javnem glasbenem nastopu videz pomembnejši kot sposobnost, občinstvo pa je imelo drugačna merila.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Menim, da ni bila Greta nič posebnega. Želela si je pozornost, to pa si želimo vsi.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Mislím, da bo Greti bolje z očetom kot z mamo. A morala se bo še marsičesa naučiti in spremeniti svoj značaj, če hoče uspeti.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Po moje je za hčerín neuspeh najbolj odgovorna mati. Namesto da bi se z njo pogovorila o glasbenem nastopu in ji iskreno povedala, kaj misli o njem, ji v Milanu kupi drago obleko. Na podlagi odlomka lahko sklepamo, da je pripravljena narediti vse za hčerín uspeh, a da hčere ne sprejme, ko se pojavi težava. Mislím, da je oče »boljša polovica« staršev, v kritičnih trenutkih namreč ostane ob svojem otroku in mu pomaga. Njegovo čiščenje se mi zdi simbolično. Greta bi lahko bila bolj samokritična, najprej bi se morala poslušati in šele potem gledati. Morda bo to počela po očetovem pojasnilu, da lepota ni zunaj, ampak znotraj.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Danes na vseh področjih največji pomen pripisujejo videzu. Meni pa se to sploh ne zdi bistveno.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Najbolje je takrat, ko se videz in sposobnost ujmeta. Idealno je imeti oboje, a če bi se moral odločiti, kaj od tega je pomembnejše, bi izbral sposobnost. Videz je pomemben samo v določenih primerih.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Ta odlomek se mi zdi zelo aktualen. Mislím, da je tudi v naših sodobnih medijih vse preveč oseb, ki želijo svoje slabosti na glasbenem področju nadomestiti z lepim videzom. Videz je pomemben za manekenke in manekene ter morda za igralce in igralce, nikakor pa ne za pevke in pevce. Glasbene izvajalce celo razumem, saj hočejo zaradi želje po uspehu »dati vse od sebe«, nesprejemljivo pa se mi zdi, da jih pri tem podpira publika – verjetno zato, ker (kot pravi Gretina mama) poslušá z očmi. Publika bi morala bolj ploskati dobremu petju kot zunanji lepoti.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Ljudje smo različni po videzu in po sposobnostih.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V Sloveniji je kar nekaj pevcev in pevk, ki si svoje slave niso pridobili z glasom, ampak z videzom.
2	Primer je opisan.	Hodim samo na nastope skupin, ki igrajo rock. Za te glasbenike videz ni pomemben oziroma stremijo k temu, da je čim bolj preprost. Sem pa s prijatelji že gledal po televiziji ali na spletu koncerte, na katerih postavne in lepo oblečene osebe sploh niso znale peti, vendar jim je publika navdušeno ploskala. Očitno ji je bil pomemben videz. To nepravdo merilo pa ne vodi samo publike, ampak tudi žirije. Na festivalih pogosto ne zмага najboljši izvajalec, ampak tisti, ki ima lep obraz in lepo obleko.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).